

Opinie Kabinetsformatie

Lukraak hakken in ontwikkelingshulp kost vele levens

Kijk veel meer naar hulp die helpt, stellen Mathias

Voorpagina

Editie

Best gelezen

Zoeken

Rubrieken

Mathias Bonde en Rutger Bregman 27 december 2023, 13:24

In de verkenningsfase komt een rechtse coalitie dichterbij. Met PVV, VVD, NSC en BBB in coalitieonderhandelingen weten we één ding zeker: het eerste potje waarop gekort gaat worden om de begroting rond te krijgen is ontwikkelingssamenwerking.

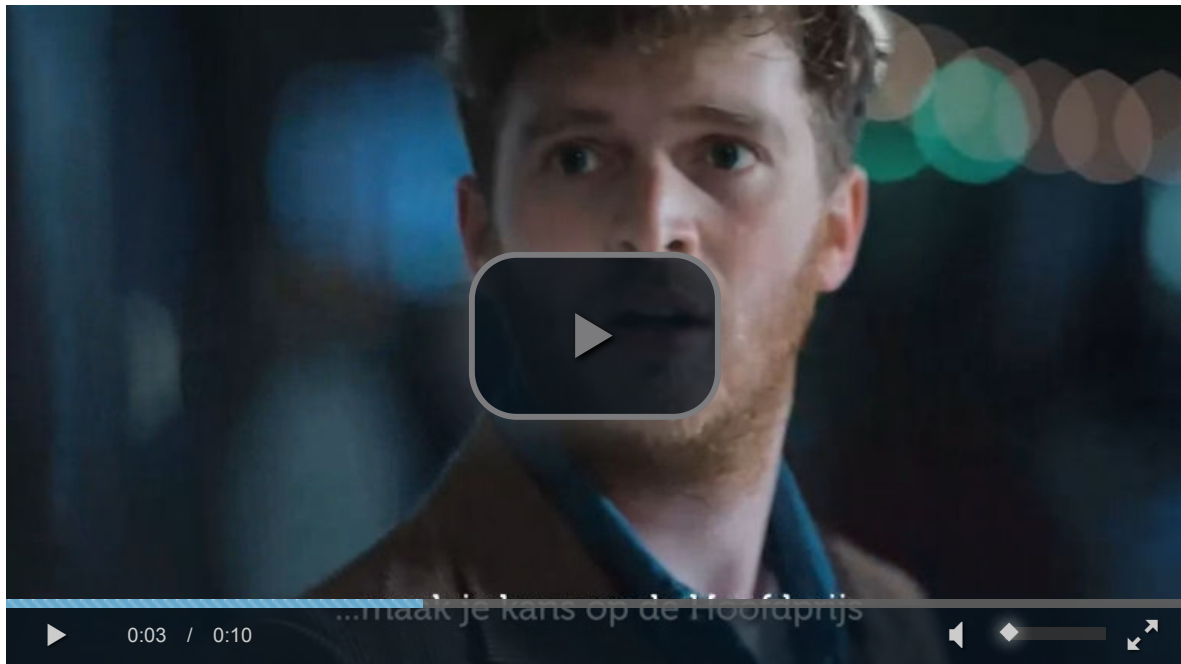
Blijf op de hoogte

Krijg een melding bij belangrijke artikelen van Opinie.

De PVV pleit voor een totale stop, de VVD wil nog wel noodhulp, NSC en BBB willen zich richten op specifieke landen en onderwerpen waar Nederland expertise heeft zoals water en voedsel. Hoe weeg je die keuzes tegen elkaar af?

In Zweden heeft de rechtse regering in 2022 het ontwikkelingssamenwerkingsbudget teruggeschroefd van 1 procent van het bruto nationaal product tot 0,88 procent: 5 miljard euro. Eén probleem: de coalitiepartners hadden geen idee wat goede ontwikkelingshulp is. Daardoor zijn met een grote veeg goede programma's geschrapt terwijl slechte programma's doorgingen.

Tuberculose is eenvoudig te voorkomen

Een helder doel is nodig om soorten hulp tegen elkaar af te wegen. Laten we beginnen met een doel dat iedereen kan steunen: de meeste levens redden met de middelen die je hebt. Leg dat doel naast het standpunt van de VVD: alleen behouden van noodhulp. Is dit dan effectief beleid?

Humanitaire crises (natuurrampen en conflicten) eisten vorig jaar wereldwijd ongeveer 280.000 slachtoffers. Maar alleen al aan tuberculose sterven elk jaar meer dan 1,2 miljoen mensen, vier keer zoveel. En dat terwijl tuberculose eenvoudig kan worden voorkomen met een goedkoop vaccin. Is een sterfgeval door een aardbeving of oorlog meer waard dan een sterfgeval door een te voorkomen ziekte? Dat is wat de VVD impliceert.

Tot 2025 heeft Nederland 180 miljoen euro toegezegd aan het Wereldfonds ter bestrijding van aids, tuberculose en malaria. Het fonds redt ieder jaar honderdduizenden levens met vaccins en medicijnen. Als Nederland de steun stopt, sterven tienduizenden kinderen onnodig. Zo simpel, en zo hard, is het.

Hulp die levens verbetert

Rechtse partijen hebben een punt als ze zeggen dat ontwikkelingshulp niet effectief genoeg is. Te vaak wordt geld besteed aan goedbedoelde projecten die te weinig opleveren.

Die zijn gebaseerd op politiek wensdenken, in plaats van op wetenschappelijk onderzoek. Maar door vooraf te kiezen voor hulp aan specifieke thema's (NSC, BBB) of een bepaalde vorm van hulp (VVD) doen deze partijen zelf óók aan wensdenken.

Stap af van politieke agenda's zoals 'hulp en handel' een thema populair bij rechts, of de benadering van hulp die zich richt op gendergelijkheid, een voorkeur van links. Richt je rigoureuus op hulp die levens redt en verbetert.

Beoordeel allereerst ontwikkelingsprojecten met dezelfde maatstaven, identieke doelen. Dus niet zoals het nu bijvoorbeeld gaat met de anticonceptieprojecten die Nederland steunt. Oeganda stelt dat deze 60.418 ongewilde zwangerschappen hebben voorkomen. Congo laat weten dat met deze Nederlandse hulp 39.323 vrouwen toegang kregen tot anticonceptie.

In welk land is de hulp het meest effectief? Deze twee verschillende uitkomsten kun je niet vergelijken, dus je hebt geen idee. Door zo min mogelijk maar wel consistente maatstaven te gebruiken, kunnen we vergelijken en vaststellen welke programma's we willen behouden. Zo berekende de Wereldbank al dat de allerbeste onderwijsinterventies maar liefst meer dan honderd keer effectiever zijn dan de slechtste.

De tweede stap is om voor alle projecten de lat flink hoger te leggen. Zo is er steeds meer bewijs dat cash transfers (lees: gewoon geld geven) een goede hulp zijn voor de allerarmsten. Die weten

gaat om een nieuw dak, kleren voor hun kind of kippen voor hun boerderij.

Zweden is onze waarschuwing

Een programma van de overheid zou mensen meer moeten helpen dan wanneer je ze gewoon geld geeft. Anders kunnen we net zo goed stoppen met die programma's. Daarom kan de cash transfer de effectiviteitsdrempel voor hulp worden. Dan kunnen we bezuinigen op projecten die mensen minder helpen, en investeren in de projecten die effectiever zijn dan 'gewoon geld geven'.

Nederlandse hulp redt vele levens. Als rechtse coalitiepartijen willen snijden in ontwikkelingssamenwerking, dan hebben ze de morele plicht ervoor te zorgen dat ze de meest levensreddende programma's behouden en te bezuinigen op wat geen kwaad kan. Zweden is onze waarschuwing wat er gebeurt als je daarvoor geen degelijke methode hebt.

Lees ook:

Miljarden uit budget ontwikkelingshulp gaan naar asielopvang. 'Absoluut ongepast'

Ontwikkelingsorganisaties zijn verbolgen nu het kabinet er weer voor kiest de stijgende asielkosten te dekken met [geld dat bedoeld was voor ontwikkelingshulp](#).

Waar wil Wilders nog meer afspraken over maken, behalve over migratie?

De NSC wilde eind november nog niet onderhandelen over een kabinet met de PVV. Mocht het toch zover komen, dan zijn afspraken over terugdringing van migratie snel gemaakt. [Maar wat zijn de andere speerpunten voor de PVV en hoe verhouden die zich tot de programma's van mogelijke coalitiegenoten?](#)

